

Piesa este doar o poveste duioasă despre un bărbat însingurat și egoist, care descoperă, incidental, că are o fiică, când aceasta este deja matură. Ea vine să locuiască la el o perioadă, tulburându-i obiceiurile. Încetul cu încetul, îl îmbălânzește, îi trezește afectivitatea adormită, apoi îl părăsește pentru un partener de vârsta ei, promițându-i, totuși, că nu-l va abandona pe de-a-ntregul. O asemenea temă a fost tratată picant într-un roman al lui Philippe Sollers, în care eroul era atras sexual de tânăra intrusă. Să transformi o piesă banală, cu o distribuție impusă, într-un spectacol antrenant este un risc pe care regizoarea Alice Barb și l-a asumat. Ea a primit provocarea și a câștigat lupta, în pofida „handicapului”. A început prin a restructura piesa, așa cum se face cu o partitură muzicală: punând accente, sugerând digitația, indicând nuanțele. În versiunea ei, textul autorului devine mai strâns, mai tăios, mai inteligent. A lucrat temeinic cu cei doi actori, reușind, așa-zicând, „să-i dezbine”, pentru a-i stăpâni mai bine. Le-a impus distanța inițială și le-a condus apropierea graduală. Le-a echilibrat, pe cât a fost omeneste posibil, ponderile. Mai mult, Alice Barb a introdus în subtext, îndeosebi prin ilustrația muzicală, o notă de abisalitate într-un conflict care ține de superficialitate. Ariile din *Flautul fermecat* de Mozart, mai ales *Ich fühle*, adaugă o dimensiune de ordin spiritual comediei de salon, făcându-ne să reflectăm la ce înseamnă o viață din care dragostea este exclusă. În ambianța funcțională și elegantă, creată de decorurile lui Puiu Antemir și costumele Corinei Grămoșeanu, actorii evoluează eficient, declanșând mereu, în rândul publicului, reacții aprobative. Vladimir Găitan, aflat la apogeu, arată aproape tot ce poate, iar Gloria Găitan se străduiește să-i țină piept, încrezătoare în zicala că numele îi este soarta (*nomen est omen*). Ca în șansoneta lui Aznavour, *Bonne anniversaire*, plecăm, după festivitatea de la teatru, visători, rătăcind cu lentoare, gândindu-ne, fiecare, de câtă afecțiune mai suntem în stare.

Teatrul de Comedie din București – Soare pentru doi de Pierre Savuil. Regia: Alice Barb. Decoruri: Puiu Antemir. Costume: Corina Grămoșeanu. Cu: Vladimir Găitan, Gloria Găitan.

Premoniția virtualului

În 1948, când a avut loc premiera absolută a piesei *La grande magia* de Eduardo de Filippo, contextul cultural nu-i era deloc prielnic. Meditația asupra magiei teatrului și a raportului său cu realitatea trimitea la pirandellism, iar relativitatea temporală trăită de protagonist părea o variațiune ușoară pe marginea teoriei lui Einstein. Jucată astăzi, când spațiul virtual îl concurează pe cel tangibil, piesa câștigă profunzime și savoare. De aceea, opțiunea teatrului „Toma Caragiu” din Ploiești de a o pune în scenă este una fericită. Lucian Sabados a sesizat cu acuratețe actualitatea piesei, după ce a văzut spectacolul lui Richard Eyre, de la Royal National Theatre din Londra, în 1995. N-a dorit un decalc, ci o interpretare creatoare, de aceea a încredințat regia unui cunoscător: Gelu Colceag.

Marvuglia, interpretat de Doru Ana, este pe jumătate magician, pe jumătate impostor, adică un veritabil om de teatru. Mixează iluzionismul cu înșelătoria, dar știe că, dacă proporțiile sunt bine dozate, miracolul se poate oricând produce. El

Doru ANA și Ioan COMAN

o face, chipurile, să dispară pe nevasta infidelă a lui Calogero di Spelta, dându-i acesteia un răgaz de patru ani pentru a-și trăi, în voie, istoria de amor. Pe soț, îl face să creadă că se află sub puterea iluziei, datorită căreia timpul doar i se pare dilatat, pe când durata reală a așteptării n-ar fi mai lungă de o clipă. Tema este cunoscută dintr-una din poveștile din *1001 de nopți*, în care vrăjitorul Duban îl pune pe calif să-și scufunde, pentru un scurt moment, capul într-un lighean; până să apuce să și-l scoată, acesta trăiește, fictiv, experiența unei alte vieți.

Văzută astăzi, piesa nu mai trimite la relativitatea timpului și la eficiența teatrului ca iluzie, teme deja bătute în 1948, ci sugerează cu pregnanță experiența internautilor care navighează în spațiul virtual. Ca și Calogero, ei pierd capacitatea de a distinge între spațiul tangibil și cel virtual, amândouă fiind, în fond, domenii ale realului; ca și el, uită de temporalitatea măsurată de ceas, atunci când rătăcesc, în voia asociațiilor de idei, de la un sit la altul.

Montarea lui Gelu Colceag face dreptate piesei, punându-i în evidență miza intelectuală, atât de actuală. Prima parte este excelent condusă. Începe ca o comedie mondenă, de salon și urcă, perfect gradat, până la momentul când Calogero, sub influența magicianului, ajunge să se convingă de „realitatea iluziei”. Din păcate, din acest moment, tensiunea scade. În partea a doua, când se încearcă readucerea lui Calogero la realitatea tangibilă, odată cu revenirea soției cuminițe, tensiunea se pierde și lucrurile se cam târăsc agale spre finalul cu dispariția eroului în spațiul virtual, care ar trebui să surprindă, dar este primită cu indiferență. De vină este și piesa, care aduce, în partea a doua, o mulțime de noi personaje. De vină sunt și actorii care le joacă pe acestea, deoarece, veniți mai târziu, doresc să se remarce (au și cu cel!) și, în consecință, își dilată partiturile. Lucia Ștefănescu, Mihai Calotă și alți câțiva au momente, în sine, excelente, dar sunt prezente prea insistente în economia generală a spectacolului. Doru Ana îl joacă pe magician cu magnetism, dar și cu autoironie, ceea ce dă personajului o savoare deosebită. Ioan Coman, excelent în prima parte, când trece din realul tangibil în realitatea virtuală, cu un splendid moment al convertirii la iluzie, își joacă realist și, oarecum dostoevskian, deruta din partea a doua, fiind și eclipsat, în parte, de noii veniți pe scenă. Oxana Moravec, în tandem cu Marvuglia, accentuează cu realism trăsăturile de soție pragmatică, de care artiștii au deseori parte. Roluri secundare bine conturate și bogate în detalii semnificative sunt cele ale lui Tudor Smoleanu și Elena Popa. Raluca Zamfirescu și Clara Flores interpretează cu aplomb două distinse doamne de societate. Ilie Gâlea dă sare și piper rolului comisarului. Fiecare este foarte bun și vrea să arate acest lucru, dar orchestrația regizorală ar fi trebuit să pună surdina intervențiilor din partea a doua.

Dimensiunea culturală a piesei și valorificarea ei scenică fac ca spectacolul să fie ceea ce se numea pe vremuri, cu oarecare emfază, un „act de cultură”, gustat îndeosebi de *the happy few*.

Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești – La grande magia de Eduardo de Filippo. Regia: Gelu Colceag. Decor: Ștefan Caragiu. Costume: Nina Brumușilă. Cu: Doru Ana (Marvuglia, magicianul), Oxana Moravec (Zaira, soția lui), Ioan Coman (Calogero di Spelta), Nadiana Sălăgean (Marta di Spelta), Karl Baker (Mariano), Tudor Smoleanu (Arturo), Elena Popa (Amelia), Romulus Chiciuc (Gervasio), Ilie Gâlea (Comisarul), Adrian Ancuța (Roberto), Mihai Calotă (Gennarino), Marian Despina (Oreste) ș.a. Data premierei: 19 noiembrie 2006.